

hbo-master Bedrijfsrecht

Hogeschool NCOI

Inhoud

1	Samenvattend advies	3
2	Werkwijze panel	6
3	Beschrijving van de opleiding	7
3.1	Algemeen	7
3.2	Profiel instelling	7
3.3	Profiel opleiding	7
4	Opleidingsbeoordeling	8
4.1	Beoogde eindkwalificaties	8
4.2	Programma	10
4.3	Personeel	15
4.4	Voorzieningen	16
4.5	Kwaliteitszorg	18
4.6	Toetsing	19
4.7	Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	21
4.8	Gerealiseerde eindkwalificaties	21
4.9	Graad en CROHO-onderdeel	22
4.10	Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding	22
4.11	Aanbevelingen	23
5	Overzicht oordelen	24
	Bijlage 1: Samenstelling panel	25
	Bijlage 2: Programma locatiebezoek	27
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	29
	Bijlage 4: Lijst met afkortingen	32

1 Samenvattend advies

De hbo-master Bedrijfsrecht van Hogeschool NCOI is een postinitiële opleiding voor werkenden met een juridische hbo-bachelorachtergrond. De opleiding omvat 60 EC en heeft een studieduur van twee jaar waardoor combinatie met een werkkring mogelijk is.

Hogeschool NCOI heeft in haar contacten met het werkveld een latente vraag gesignaleerd naar juristen werkzaam in het bedrijfsrecht tussen het niveau van de hbo-bachelor en de wo-jurist. Veel werkzaamheden van de bedrijfsjurist overstijgen het niveau van de hbo-bachelor maar kennen een zekere mate van standaardisatie waardoor ze voor een wo-jurist onvoldoende uitdaging bieden. Daarnaast is de wo-opleiding vaak te theoretisch georiënteerd en is een bachelor-plusprogramma gericht op de (bedrijfs)praktijk wenselijk. In overleg met de werkveldcommissie heeft de hogeschool de rollen, functies en kerntaken geformuleerd voor dit nieuwe type bedrijfsjurist. Het panel is van oordeel dat Hogeschool NCOI de inhoud, het niveau en de oriëntatie van de hbo-master Bedrijfsrecht adequaat heeft uitgewerkt en dat de hogeschool zich daarbij terecht heeft gebaseerd op de behoeften van de beroepspraktijk. De geformuleerde eindkwalificaties passen bij de beoogde rollen en taken van de bedrijfsjurist op hbo-masterniveau. De combinatie van kennis en vaardigheden onderscheidt de hbo-bedrijfsjurist van de theoretisch geschoolde wo-jurist. Het panel stelt daarom vast dat de beoogde eindkwalificaties voldoen aan de eisen die gesteld mogen worden aan een praktijkgerichte master. Wel is het van belang dat de hogeschool in de informatie voor aanstaande studenten specifiekere aangeeft voor welke bedrijven afgestudeerden worden opgeleid: de hbo-master bedrijfsrecht zal wel sparring partner voor het management zijn in middelgrote bedrijven, maar niet in grote. Daarnaast zal de bedrijfsjurist voor kleine ondernemingen een te zware professional zijn. Het panel beoordeelt de beoogde eindkwalificaties als voldoende.

Tijdens de opleiding volgt de student zes verplichte masterclasses en één naar keuze. Daarbij komen alle relevante rechtsgebieden aan bod: contractenrecht, ondernemingsrecht, arbeidsrecht, intellectueel eigendomsrecht, insolventierecht, international business law (keuze) en fusie- en overnamerecht (keuze). Voor de ontwikkeling van de benodigde vaardigheden volgen de studenten daarnaast een masterclass Communicatie voor de bedrijfsjurist. Onderzoeksvaardigheden komen aan de orde in het ontwikkelingsprogramma, de integrale eindopdracht van het eerste jaar en in de eindscriptie. Er is een duidelijke verbinding met de beroepscontext, zowel door de behandeling van praktijkcases in de masterclasses als door de uitvoering van praktijkopdrachten en een praktijkonderzoek. Het programma is samenhangend en inhoudelijk compleet. De gebruikte literatuur is voldoende up to date en van het juiste niveau. In de loop van het programma worden van de studenten meer eigen kennis en vaardigheden verwacht. Een meer systematische koppeling tussen de eindkwalificaties en de leerdoelen per masterclass en een sterkere internationale component zouden het programma wel meer versterken. De vormgeving van het programma is geschikt voor werkende volwassenen, die zich verder wensen te ontwikkelen op basis van eerder opgedane kennis en met gebruikmaking van hun beroepscontext. Door het samenspel van de drie leeromgevingen (bijeenkomsten, beroepscontext en online leeromgeving) worden theorie en praktijk systematisch aan elkaar verbonden. Voor een hbo-master is dat een vereiste. Het programma is flexibel (binnen een studiejaar kunnen modules in willekeurige volgorde doorlopen worden) en houdt daardoor voldoende rekening met de doelgroep. Studenten die tot de opleiding toegelaten willen worden, hebben een relevante vooropleiding op hbo- of wo-bachelorniveau nodig, aangevuld met minimaal twee

jaar relevante werkervaring. Een toelatingscommissie beoordeelt of de functie en de werkomgeving geschikt zijn voor toelating tot de duale variant van de opleiding. Als de functie en werkomgeving onvoldoende aansluiten, kan de student worden toegelaten tot de deeltijdvariant. Het panel beoordeelt het programma (oriëntatie, inhoud, vormgeving en aansluiting op kwalificaties van instromende studenten) als voldoende.

Hogeschool NCOI heeft medewerkers in dienst die verantwoordelijk zijn voor de logistieke en administratieve onderwijsprocessen, voor de ontwikkeling van het onderwijs en examinering en voor de kwaliteitsbewaking. Een kernteam is inhoudelijk verantwoordelijk voor de opleiding. Voor de uitvoering van het onderwijs en de examinering zet de hogeschool freelance professionals in. Voor iedere rol (docent, ontwikkelaar, begeleider en beoordelaar) zijn profielen vastgelegd, inclusief het vereiste niveau. Het panel heeft de cv's van de docenten ingezien. De kwaliteit van het personeel blijkt uit hun achtergrond en hun actieve betrokkenheid bij de beroepspraktijk. Het aantal beschikbare docenten is door de inzet van freelance professionals toereikend. Evaluaties en intervisie worden ingezet om de kwaliteit te monitoren. Het percentage gepromoveerden onder de docenten is beperkt, maar omdat een promotie in dit vakgebied niet automatisch als een pre wordt beschouwd, acht het panel dit geen onoverkomelijk bezwaar. Juristen worden meer gewaardeerd om hun praktijkervaring en om het feit dat ze bijvoorbeeld een goed handboek hebben geschreven dan om een eventuele PhD. Het feit dat gewerkt wordt aan de komst van een lector en een juridisch deskundig lid van de Academic Board geeft het panel het vertrouwen dat de noodzakelijke kwaliteitsimpuls op het gebied van onderzoek tot stand zal komen. Het panel beoordeelt de kwaliteit en kwantiteit van het personeel als voldoende.

De locaties waar de bijeenkomsten worden gehouden, beschikken over de benodigde faciliteiten. De digitale informatiesystemen bieden de opleiding, de studenten en docenten de gewenste mogelijkheden en functioneren naar behoren. Het panel acht toegang tot juridische databases voor de opleiding onontbeerlijk en stelt vast dat dit via het abonnement op universiteitsbibliotheken of de Koninklijke Bibliotheek adequaat is geregeld. De informatievoorziening voor de studenten is op niveau. De studenten kunnen in de vorm van de digitale leeromgeving e-Connect beschikken over de benodigde informatie over de opleiding. Het panel vindt ook de studiebegeleiding naar behoren. De studenten hebben voldoende mogelijkheden om zich bij vragen van uiteenlopende aard tot docenten, scriptiebegeleiders of studieadviseurs te wenden. De praktijkbegeleider ondersteunt de studenten bij de implementatie van het geleerde in de praktijk. Het panel beoordeelt de voorzieningen (huisvesting en materiële voorzieningen, informatievoorziening en studiebegeleiding) als voldoende.

De opleiding beschikt over een gedegen systeem voor kwaliteitszorg. Binnen dat systeem heeft de opleiding een aantal streefdoelen gesteld. De opleiding houdt met een zekere frequentie evaluaties onder zowel studenten als docenten om hun tevredenheid over een aantal relevante aspecten van de opleiding te meten. Ook andere stakeholders worden periodiek bij de evaluatie van de opleiding betrokken (examencommissie, alumni, werkveld). Het panel kon vaststellen dat de verkregen evaluatiegegevens actief benut worden om de opleiding te verbeteren. Het panel is van oordeel dat de kwaliteitszorg voldoende is.

De hogeschool heeft haar visie op toetsing geëxpliciteerd in een toetsplan. Beoordeling vindt plaats door examinatoren die door de examencommissie zijn aangewezen. Veel aandacht wordt besteed aan borging van de betrouwbaarheid: door training, kalibreersessies en scheiding van de rollen van docent/begeleider en beoordelaar. Ten

behoefte van de validiteit hanteert de opleiding rudimentaire toetsmatrijzen. Volgens het panel bieden deze echter onvoldoende houvast bij het opstellen van toetsen. De gehanteerde beoordelingsformulieren zijn goed uitgewerkt. De opleiding gebruikt verschillende toetsvormen, die zijn afgestemd op het doel van de betreffende masterclass. Het panel zag weinig expliciete kennistoetsing in de opleiding en adviseert nader te onderzoeken of en hoe dit in het systeem van toetsing kan worden opgenomen. Ondanks de genoemde verbetermogelijkheden beoordeelt het panel het systeem van toetsing als voldoende.

Hogeschool NCOI geeft in het informatiedossier schriftelijk de garantie aan de studenten van een nominale studieduur plus twee jaar. Dat geeft de studenten genoeg tijd om de opleiding volledig te doorlopen en af te ronden. Het panel beschouwt de financiële draagkracht van de instelling voldoende om deze opleiding te ontwikkelen en te verzorgen. Het panel beoordeelt de afstudeergarantie en financiële voorzieningen als voldoende.

Wat betreft de beoordeling van de gerealiseerde eindkwalificaties kon het panel zich alleen baseren op een aantal tussentijdse toetsen, omdat de opleiding nog geen afgestudeerden heeft. Deze toetsen zijn van voldoende niveau en zijn op passende wijze beoordeeld. Daarom beoordeelt het panel deze standaard als voldoende.

Hogeschool NCOI is voornemens de graad Master of Laws (LLM) aan afgestudeerden toe te kennen. Het panel kan hiermee instemmen: de inhoud van de opleiding bevindt zich volledig in het juridische domein. Het hbo-onderwijs in de rechten valt onder het economie-onderwijs. Er is momenteel sprake van een conversie van de bestaande opleidingen in het economisch domein waaronder ook recht valt. Dit betekent vooral dat de diversiteit van de opleidingen beperkt wordt en dat er meer eenduidigheid ontstaat. Een juridische hbo-master wordt nergens aangeboden en kan een welkome aanvulling in dit domein zijn. Het panel heeft met name gekeken of de opleiding Bedrijfsrecht voldoende juridisch niveau heeft om in het domein recht de graad LLM te rechtvaardigen en is in dezen tot een positieve conclusie gekomen.

Het panel heeft alle standaarden van het beoordelingskader voor de uitgebreide toets nieuwe opleiding als voldoende beoordeeld. Het panel komt tot een eindoordeel positief ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe postinitiële opleiding hbo-master Bedrijfsrecht van de Hogeschool NCOI en adviseert de NVAO om overeenkomstig te besluiten.

Den Haag, 5 oktober 2016

Namens het panel ter beoordeling van de uitgebreide Toets nieuwe opleiding hbo-master Bedrijfsrecht van de Hogeschool NCOI,

Mr. H.J.L.M. van de Luytgaarden
(voorzitter)

Dr. M.J.H. van der Weiden
(secretaris)

2 Werkwijze panel

De NVAO heeft een panel vastgesteld met de volgende samenstelling:

- Voorzitter: Mr. H.J.L.M. (Eric) van de Luytgaarden, lector Recht in Europa/Recht in de Euregio, Zuyd Hogeschool;
- Leden:
 - Prof. A.J. (Ad) Kil, emeritus Professor of Research Didactics for Professionals and Director of Executive PhD programs, Nyenrode Business Universiteit en Chendu (China), Professor of Research at Nordic International Management Institute, China;
 - Dr. B.H.A. (Bernadette) van Leeuwen, Partner bij Liance, consultant-trainer voor Van Ebben Partners, universitair docent Ondernemingsrecht Vrije Universiteit Amsterdam;
- Student-lid: N.L. (Nienke) Bach Kolling BSc, student master Onderwijskunde Universiteit Twente en student leraar basisonderwijs Saxion Hogeschool.

Het panel werd bijgestaan door ir. S. (Lineke) van Bruggen en drs. G.H. (Ed) Lansink, beleidsmedewerkers NVAO, procescoördinatoren en dr. M.J.H. (Marianne) van der Weiden, secretaris.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2014, nr 36791) in acht genomen.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Naar aanleiding van het informatiedossier heeft het panel per e-mail vragen en opmerkingen uitgewisseld. Deze vragen zijn door de secretaris geïnventariseerd en zijn als input gebruikt voor het vooroverleg. Op 4 juli 2016 is het panel bij elkaar geweest. Tijdens deze bijeenkomst zijn de eerste bevindingen van het panel besproken en nadere vragen geformuleerd voor de aanvrager. Een deel van deze vragen is vervolgens naar de aanvrager gestuurd met het verzoek de antwoorden op deze vragen, evenals een aantal aanvullende bijlagen, voorafgaand aan het locatiebezoek bij het panel aan te leveren. In bijlage 3 van dit adviesrapport is een overzicht opgenomen van documenten die het panel heeft ontvangen.

Op 6 september 2016 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 2. Na afloop van de gesprekken heeft het panel het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggekoppeld naar de opleiding. Op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna het conceptrapport is vastgesteld door de voorzitter. Het adviesrapport is op 23 september 2016 aan de opleiding voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De opleiding heeft op 5 oktober 2016 gereageerd op het adviesrapport. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen, waarna het definitieve rapport is vastgesteld door de voorzitter. Het panel heeft dit advies in volledige onafhankelijkheid opgesteld en op 5 oktober 2016 aan de NVAO aangeboden.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Instelling:	Hogeschool NCOI
Opleiding:	Postinitiële hbo-master Bedrijfsrecht
Varianten:	Deeltijd en duaal
Graad:	LLM (Master of Laws)
Afstudeerrichtingen:	Niet van toepassing
Locaties:	Almere, Amsterdam, Arnhem, Breda, Den Haag, Eindhoven, Rotterdam, Utrecht en Zwolle
Studieomvang (EC):	60 EC
CROHO-onderdeel:	Recht ¹

3.2 Profiel instelling

Hogeschool NCOI is een rechtspersoon voor hoger onderwijs en maakt deel uit van NCOI groep. Sinds 2004 biedt Hogeschool NCOI geaccrediteerde opleidingen aan op hbo-bachelor- en masterniveau. Masterstudenten bij Hogeschool NCOI zijn tussen de 35 en 50 jaar oud en werken veelal op beleids/strategisch niveau. Studenten studeren naast hun werk. De opleidingen worden in deeltijd en duaal aangeboden, op diverse locaties in Nederland. Hogeschool NCOI heeft medewerkers in dienst voor de organisatie van de opleidingen, voor de uitvoering van het onderwijs worden freelance professionals ingezet die hun praktijkervaring in het onderwijs inbrengen.

3.3 Profiel opleiding

De opleiding hbo-master Bedrijfsrecht positioneert zich tussen de hbo-bachelor rechten en de wo-opleiding (ondernemings)recht. Bedrijven hebben behoefte aan in-house bedrijfsjuristen. Hun werk overstijgt het niveau van de hbo-bachelor, maar is minder interessant voor wo-juristen door de praktijkgerichtheid en het feit dat de werkzaamheden meer gericht zijn op de oplossingen van praktijkproblemen dan op de toepassing of verklaring van het recht. Centraal in de opleiding staan een brede kennis op het gebied van juridische aspecten van bedrijven en instellingen, een pragmatische aanpak en aandacht voor de juiste juridische en communicatieve vaardigheden. De opleiding is gericht op werkenden en is gespreid over een periode van twee jaar, zodat de studenten de opleiding kunnen combineren met hun werk. De opleiding bestaat uit een kernprogramma (fase 1 in het eerste studiejaar) en een topprogramma (fase 2 in het tweede studiejaar).

Fase 1: Kernprogramma	Fase 2: Topprogramma
Masterclass Contractenrecht	Masterclass Intellectueel Eigendomsrecht
Masterclass Ondernemingsrecht	Masterclass Insolventierecht
Masterclass Arbeidsrecht	Keuzemasterclass:
Masterclass Communicatie voor de Bedrijfsjurist	Masterclass International Business Law
Masterontwikkelingsprogramma fase 1	Masterclass Fusie- en Overnamerecht
	Eindschrijving

¹ In afwachting van de voorgenomen conversie van het hbo-economie-onderwijs.

4 Opleidingsbeoordeling

Van toepassing is het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (2014, Nr. 36791).

Het kader wordt gebruikt als de instelling niet beschikt over een positief oordeel over de instellingstoets kwaliteitszorg. De beoordeling is gericht op acht vragen:

1. Wat beoogt de opleiding?
2. Met welk programma?
3. Met welk personeel?
4. Met welke voorzieningen?
5. Hoe wordt de kwaliteit geborgd?
6. Hoe wil de opleiding dit toetsen?
7. Worden de doelstellingen bereikt?
8. Zijn er voldoende financiële middelen?

Deze acht vragen zijn vertaald in acht onderwerpen en twaalf standaarden. Over de standaarden geeft het visitatiepanel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding als geheel, ook op de driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden of negatief.

Bij de beoordeling worden de volgende definities gehanteerd. Deze definities hebben zowel betrekking op de scores van de standaarden als op de scores van de opleiding in totaal.

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de basiskwaliteit.

Voldoende

De opleiding voldoet aan de basiskwaliteit.

4.1 Beoogde eindkwalificaties

4.1.1 Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

De beoogde eindkwalificaties van de hbo-master Bedrijfsrecht zijn in het informatiedossier uiteengezet en toegelicht aan de hand van de rollen, functies en kerntaken van de bedrijfsjurist op hbo-masterniveau. Hogeschool NCOI heeft in haar contacten met het

werkveld een latente vraag gesignaleerd naar juristen werkzaam in het bedrijfsrecht tussen het niveau van de hbo-bachelor en de wo-jurist. Veel werkzaamheden van de bedrijfsjurist overstijgen het niveau van de hbo-bachelor maar kennen een zekere mate van standaardisatie waardoor ze voor een wo-jurist onvoldoende uitdaging bieden. Bovendien zijn deze vragen veelal praktijk- en oplossingsgericht en is hun oriëntatie veel meer op de toepassing dan op de verklaring van het recht. Door de juridisering van de maatschappij en de verdichting van regelgeving hebben bedrijven steeds meer behoefte aan juridische kennis en ondersteuning, waarbij de aandacht komt te liggen op thema's als compliance en procurement. Veelal wordt deze kennis ingehuurd bij juridische dienstverleners, maar bedrijven gaan er uit kostenoverwegingen in toenemende mate toe over een in-house bedrijfsjurist aan te stellen. Deze bedrijfsjurist wordt in het informatiedossier beschreven als de adviseur en sparring partner van het management van een bedrijf. Rollen van deze bedrijfsjurist zijn adviseur, coördinator van werkprocessen en juridische en bestuurlijke procedures, initiator van verbeteringen op basis van (nieuwe) wet- en regelgeving, bemiddelaar in een pre-juridische fase, belangenbehartiger namens de organisatie en onderhandelaar bij cao-onderhandelingen, overname of fusie. De kerntaak van de bedrijfsjurist binnen een organisatie is het bewaken van de juridische kwaliteit. In het overleg met de werkveldcommissie heeft Hogeschool NCOI dit geconcretiseerd in een aantal kerntaken en kernopgaven en vervolgens in eindkwalificaties.

De beoogde eindkwalificaties van de hbo-master Bedrijfsrecht zijn tot stand gekomen in overleg met de werkveldvertegenwoordigers en zijn als volgt geformuleerd:

1. Juridisch analyseren: de bedrijfsjurist is in staat uit een grote hoeveelheid bronnen de juridisch relevante informatie te verzamelen en een essentiële rechtsvraag te formuleren, om uiteindelijk na een heldere juridische analyse en weging van omstandigheden tot een afgewogen oordeel over die rechtsvraag te kunnen komen;
2. Juridisch risico's inventariseren: de bedrijfsjurist is in staat tijdig kansen, mogelijkheden en juridische risico's te inventariseren en hierna adequate actie te ondernemen;
3. Juridisch beheersen: de bedrijfsjurist is in staat in de uitvoering van zijn werkzaamheden naar oplossingen en regelgeving te zoeken die de organisatie juridisch (beter) beheersbaar maken;
4. Juridisch communiceren: de bedrijfsjurist is in staat door middel van effectieve schriftelijke en mondelinge communicatie een voor de organisatie optimaal resultaat te bereiken;
5. Juridische alternatieven creëren: de bedrijfsjurist is in staat juridische invalshoeken te onderzoeken die afwijken van de gevestigde denkpatronen en is in staat nieuwe ideeën en oplossingen te ontwikkelen;
6. Juridisch overtuigen: de bedrijfsjurist is in staat om interne en externe betrokken partijen juridisch te overtuigen om het gestelde einddoel te bereiken;
7. Juridisch professionaliseren: de bedrijfsjurist is in staat met logisch gerangschikte en steekhoudende argumenten het management te overtuigen van de noodzaak om de organisatie juridisch (verder) te professionaliseren;
8. Juridisch toezicht houden: de bedrijfsjurist is in staat om toezicht te houden op de juridische belangen van de organisatie die haar kunnen (be)treffen.

De eindkwalificaties zijn in het informatiedossier gerelateerd aan de Dublin descriptor en op masterniveau en aan de programmaonderdelen. De hbo-master biedt een verbreding en verdieping op de hbo-bachelor rechten. Op grond van de schriftelijke informatie en de gesprekken tijdens het locatiebezoek stelt het panel vast dat het profiel van de hbo-master bedrijfsrecht en de beoogde eindkwalificaties goed zijn doordacht en aansluiten bij de

behoeften van het werkveld, zoals verwoord door de werkveldcommissie. Uit de toelichting bleek dat de beoogde rol van de bedrijfsjurist als strategisch adviseur voor het management vooral tot uiting zal komen in middelgrote bedrijven. In grotere bedrijven zal de bedrijfsjurist op hbo-masterniveau naar verwachting werkzaam zijn binnen een juridische afdeling onder leiding van een wo-bedrijfsjurist. Het panel adviseert deze aanscherping op te nemen in de communicatie voor aanstaande studenten om mogelijke misverstanden te voorkomen.

Het panel stelt vast dat het karakter van de hbo-master in de beoogde eindkwalificaties goed tot uitdrukking komt door de nadruk op juridische vaardigheden. Vooral het belang van de communicatieve vaardigheden werd tijdens het locatiebezoek benadrukt. Hierdoor onderscheidt de opleiding zich van de meer theoretisch georiënteerde wo-bedrijfsjurist. Het panel vindt de combinatie van kennis en vaardigheden een sterk punt van de opleiding.

Hogeschool NCOI heeft bij de voorbereiding van de opleiding onderzocht of er vergelijkbare opleidingen zijn, maar heeft die niet gevonden. Het panel deelt de conclusie dat er in Nederland noch in het buitenland vergelijkbare opleidingen bedrijfsrecht zijn op hbo-masterniveau. Het is daarom terecht dat de hogeschool bij de opzet van de opleiding te rade is gegaan bij het werkveld. De leden van de werkveldcommissie met wie het panel heeft gesproken, wisten de noodzaak en het gewenste niveau van de hbo-master bedrijfsrecht overtuigend te verwoorden. Vooral de doorgroeimogelijkheden die een hbo-master biedt aan in de praktijk werkzame hbo-bachelors of law is een pre. Het werkveld heeft overtuigend aangetoond dat die markt niet bediend wordt door de wo-afgestudeerden.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat Hogeschool NCOI de inhoud, het niveau en de oriëntatie van de hbo-master Bedrijfsrecht adequaat heeft uitgewerkt en zich daarbij heeft gebaseerd op de behoeften van de beroepspraktijk. De geformuleerde eindkwalificaties passen bij de beoogde rollen en taken van de bedrijfsjurist op hbo-masterniveau. De combinatie van kennis en vaardigheden onderscheidt de hbo-bedrijfsjurist van de theoretisch geschoolde wo-jurist. Het panel stelt daarom vast dat de beoogde eindkwalificaties voldoen aan de eisen die gesteld mogen worden aan een praktijkgerichte master. Wel is het van belang dat de hogeschool in de informatie voor aanstaande studenten specifiekere aangeeft voor welke bedrijven afgestudeerden worden opgeleid: de hbo-master bedrijfsrecht zal wel sparring partner voor het management zijn in middelgrote bedrijven, maar niet in grote.

Conclusie

Voldoet

4.2 Programma

4.2.1 Standaard 2

De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

Bevindingen

Het programma van de hbo-master Bedrijfsrecht richt zich op studenten met een hbo-bachelorachtergrond die in de praktijk werkzaam zijn en die zich verder willen ontwikkelen. Het programma heeft een omvang van 60 EC en wordt als deeltijd- en duale opleiding aangeboden, gespreid over twee jaar.

De vakken (masterclasses van elk 6 EC) zijn gericht op de onderwerpen waarmee elke bedrijfsjurist in de praktijk te maken krijgt: contractenrecht, ondernemingsrecht, arbeidsrecht, intellectueel eigendomsrecht en insolventierecht. Daarnaast kan de student op basis van de behoefte van de eigen organisatie een keuze maken uit twee aanvullende masterclasses: *International business law* en Fusie- en overnamerecht. Tijdens het bezoek heeft het panel de moduleboeken en gebruikte literatuur ingezien. Deze zijn up to date en inhoudelijk van het juiste niveau.

Voor de ontwikkeling van de benodigde vaardigheden volgen de studenten in het eerste jaar een masterclass Communicatie voor de bedrijfsjurist. In elke masterclass oefenen de studenten de specifieke beroepsvaardigheden zoals juridische communicatieve vaardigheden, juridisch analyseren en de vaardigheid om diverse juridische stukken te kunnen opstellen, te beoordelen en te analyseren zoals contracten, algemene voorwaarden of due diligenciestukken. In de colleges bespreken ze cases vanuit de vakliteratuur of die door studenten worden ingebracht. Daarnaast krijgt de student opdrachten die in de eigen beroepscontext moeten worden uitgevoerd. Hij/zij wordt daarbij ondersteund door een praktijkbegeleider uit de eigen organisatie. In de loop van de opleiding krijgen studenten zo steeds meer *tools* ter beschikking om het management van hun organisatie te ondersteunen en te overtuigen van eventuele verbetermogelijkheden. Ze leren aan de hand van de praktijkopdrachten niet alleen wat juridisch verantwoord is, maar ook oog te hebben voor wat praktisch haalbaar is. De docenten lieten het panel tijdens het bezoek weten dat de eerste vijf studenten die de opleiding volgen, in staat blijken hun nieuw ontwikkelde vaardigheden te benutten. De bedrijven waar ze werkzaam zijn, staan mede daardoor meer open voor innovatie. De nauwe relatie met de beroepspraktijk in de werkveldcommissie borgt dat het programma actueel blijft.

Een belangrijk onderdeel van de masteropleiding is het aanleren van onderzoeksvaardigheden. Het recht is dynamisch en vereist door zijn complexiteit interpretatie. Studenten dienen daarom te kunnen omgaan met jurisprudentie en literatuur. Van hen wordt verwacht dat ze op basis van hun analyse een eigen normatief standpunt kunnen innemen. Voor de eindopdrachten van de masterclasses voeren de studenten praktijkonderzoek uit, bijvoorbeeld ter voorbereiding op het maken van een praktijkplan in de masterclass contractenrecht. Aan het eind van het eerste studiejaar voert de student als afsluiting van het masterontwikkelingsprogramma een integrale opdracht uit (5 EC). Studenten formuleren een onderzoeksvraag die betrekking heeft op een onderwerp of vraagstuk dat speelt in hun eigen team of afdeling van de organisatie waarin zij werkzaam zijn, ze verzamelen relevante literatuur en rechtspraak en kiezen een passende onderzoeksoptzet en -methodiek. Ze maken daarbij gebruik van de inhoud van ten minste twee inhoudelijke masterclasses en de masterclass Communicatie voor de bedrijfsjurist. Aan het eind van het tweede studiejaar voeren de studenten daadwerkelijk een onderzoek uit, inclusief dataverzameling en –analyse (13 EC). Het onderzoek leidt tot conclusies en aanbevelingen, voorzien van een implementatieplan. De onderzoeksonderwerpen dienen te passen in een van de drie onderzoekslijnen die de hogeschool heeft geformuleerd: (1) juridische aspecten van reorganiseren, (2) management van juridische kennisorganisaties en (3) juridische aspecten van innovatie. Het onderzoek dat de studenten uitvoeren is niet uitsluitend juridisch gericht, maar betreft ook de organisatiecontext en de wijze waarop de juridische aspecten in de praktijk uitwerken. Hiermee onderscheidt het onderzoek zich van het strikt juridische onderzoek dat veelal in wo-masters wordt uitgevoerd. Het panel vindt dat passend voor een hbo-master.

Overwegingen

Het panel concludeert dat de hbo-master Bedrijfsrecht een passende combinatie biedt van enerzijds theoretische verbreding en verdieping en anderzijds de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van de beroepspraktijk. Er is een zekere verbinding met de beroepscontext, zowel door de behandeling van praktijkcases in de masterclasses als door de uitvoering van praktijkopdrachten en een praktijkonderzoek. Op die manier ontwikkelen de studenten de kennis en vaardigheden die ze nodig hebben om op het beoogde niveau van de bedrijfsjurist te functioneren. Het periodieke overleg met de werkveldcommissie zorgt voor een adequate aansluiting op actuele ontwikkelingen. Dit overleg is bij de start van deze opleiding frequenter geweest dan gebruikelijk. Het panel beveelt aan de frequentie in de eerste fase van het uitrollen van de opleiding hoog te houden, opdat eventuele aanpassingen in het curriculum snel geïmplementeerd kunnen worden. Het panel beoordeelt de oriëntatie van het programma als voldoende.

Conclusie

Voldoet

4.2.2 Standaard 3

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

In het informatiedossier staat vermeld welke eindkwalificaties in de verschillende masterclasses aan de orde komen. Per masterclass zijn leerdoelen geformuleerd. Het panel kan zich vinden in zowel de eindkwalificaties als de leerdoelen per masterclass, maar de relatie tussen beide is niet direct duidelijk. Die zou naar het oordeel van het panel systematischer aangegeven kunnen worden.

De inhoud van de masterclasses sluit naar het oordeel van het panel goed aan op wat een bedrijfsjurist in de praktijk nodig heeft. In het eerste jaar volgen de studenten de masterclasses Contractenrecht, Ondernemingsrecht, Arbeidsrecht en Communicatie voor de bedrijfsjurist. In het tweede jaar zijn de masterclasses Intellectueel eigendomsrecht en Insolventierecht verplicht en kiezen de studenten de masterclass International business law of Fusie- en overnamerecht. Studenten kunnen de masterclasses binnen een studiejaar in willekeurige volgorde doorlopen, maar voordat aan het tweede jaar (topprogramma) kan worden begonnen dienen alle masterclasses uit het eerste jaar (kernprogramma) te zijn doorlopen. De masterclasses uit het tweede jaar bouwen namelijk gedeeltelijk voort op die uit het eerste jaar: voor Insolventierecht en het keuzevak Fusie- en overnamerecht is goede kennis van het ondernemingsrecht noodzakelijk, voor het keuzevak International business law is kennis van het contractenrecht vereist. De vakken kennen een opklimmende complexiteit doordat in het topprogramma meer eigen kennis en vaardigheden van de student worden verwacht. De samenhang in het programma wordt naast de inhoudelijke opbouw ook bevorderd door de integrale opdracht die studenten aan het eind van het kernprogramma moeten uitvoeren en door de scriptie aan het eind van het topprogramma. Zoals beschreven in paragraaf 4.2.1 zorgt de integrale opdracht niet alleen voor de integratie van inhoudelijke kennis uit meerdere masterclasses, maar bereidt hij ook voor op de scriptie doordat het eerste deel van de onderzoekscyclus wordt doorlopen.

Het panel is van oordeel dat deze opbouw van het programma leidt tot een inhoudelijk samenhangende opleiding.

De internationale component in het programma beperkt zich tot rechtsvergelijking wanneer dat in een masterclass of opdracht aan de orde is. Het programma biedt geen mogelijkheid tot internationale stage of uitwisseling. Het panel acht dat geen onoverkomelijk bezwaar, vooral omdat de opleiding zich expliciet richt op werkende studenten, voor wie een buitenlands verblijf waarschijnlijk moeilijker te combineren is met hun andere verplichtingen dan voor voltijdstudenten. Daarnaast is de rechtsvergelijking een belangrijke juridische methodologie om tot oplossingen te komen voor vraagstukken met een internationale juridische component.

Overwegingen

Het panel concludeert dat de inhoud van het programma studenten de mogelijkheid biedt de eindkwalificaties te realiseren. Het is een samenhangend en inhoudelijk compleet programma. Een meer systematische koppeling tussen de eindkwalificaties en de leerdoelen per masterclass en een sterkere internationale component zouden het programma nog verzwaren. Het panel beveelt aan dit in de toekomst te onderzoeken. Deze punten zijn echter niet zo zwaarwegend dat ze een positieve beoordeling van deze standaard in de weg staan. Het panel beoordeelt de inhoud van het programma daarom als voldoende.

Conclusie

Voldoet

4.2.3 Standaard 4

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Het didactisch concept van Hogeschool NCOI is gestoeld op een sociaal-constructivistisch leertheoretisch kader: van de student wordt een actieve rol verwacht bij het verwerken van informatie en het ontwikkelen van nieuwe kennis en vaardigheden, gebaseerd op reeds aanwezige voorkennis en (werk)ervaring. Om de ontwikkeling van nieuwe kennis te stimuleren biedt de opleiding drie leeromgevingen die onderling met elkaar verbonden zijn: bijeenkomsten, de beroepscontext en de online leeromgeving. In de bijeenkomsten ligt de nadruk op cognitieve ontwikkeling onder leiding van de docent. Ter voorbereiding lezen de studenten teksten en maken ze opdrachten. In de beroepscontext ontwikkelt de student beroepsrelevant gedrag (kennis, vaardigheden, houding). De online leeromgeving (e-Connect) biedt de studenten een platform om over relevante thema's met medestudenten te discussiëren aan de hand van digitale groepsopdrachten. De beroepscontext en de bijeenkomsten zijn aan elkaar verbonden doordat tijdens de bijeenkomsten casuïstiek uit de praktijk van de student aan de orde komt. Docenten kennen de beroepspraktijk uit eigen ervaring en kunnen daardoor de verbinding leggen tussen theorie en praktijk. Het panel acht deze didactische aanpak geschikt voor volwassen studenten.

Het programma houdt rekening met de werk- en privéverplichtingen die studenten naast de opleiding hebben doordat het flexibel georganiseerd wordt. Zoals hierboven vermeld (paragraaf 4.2.2) kunnen de masterclasses binnen een fase in willekeurige volgorde worden

doorlopen. Bij voldoende instroom zullen de masterclasses meerdere keren per jaar op verschillende locaties en tijdstippen (dag/avond/weekend) worden aangeboden. Daardoor kunnen studenten op meerdere momenten per jaar starten en naar behoefte sneller of langzamer door het programma gaan. Het panel verwacht overigens, evenals de hogeschool, dat vertraging vaker aan de orde zal zijn dan versnelling. Hogeschool NCOI beschikt over een beleidsplan toegankelijkheid en studeerbaarheid voor studenten met een functiebeperking.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat de vormgeving van het programma geschikt is voor werkende volwassenen, die zich verder wensen te ontwikkelen op basis van eerder opgedane kennis en met gebruikmaking van hun beroepscontext. Door het samenspel van de drie leeromgevingen (bijeenkomsten, beroepscontext en online leeromgeving) worden theorie en praktijk systematisch aan elkaar verbonden. Voor een hbo-master is dat een vereiste. Het programma houdt door zijn flexibiliteit voldoende rekening met de doelgroep en met studenten die eventueel extra ondersteuning nodig hebben. Samenvattend beoordeelt het panel de vormgeving van het programma als voldoende.

Conclusie

Voldoet

4.2.4 Standaard 5

Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

Studenten die tot de opleiding toegelaten willen worden, hebben een relevante vooropleiding op hbo- of wo-bachelorniveau nodig, aangevuld met minimaal twee jaar relevante werkervaring. Als relevante vooropleidingen gelden de hbo- of wo-bachelor Rechten, hbo-bachelor Sociaaljuridische dienstverlening en de hbo-bachelor Management, economie en recht (MER). Studenten die niet over de vereiste vooropleiding beschikken, kunnen als instroomprogramma de postbachelor Bedrijfsrecht volgen. Studenten die niet beschikken over het vereiste bachelorniveau, kunnen een 21+-toets afleggen. Op basis van de uitslag van deze toets bepaalt de examencommissie of de student geschikt is voor de opleiding en de Nederlandse taal voldoende beheerst. Een student die op grond van de 21+-toets niet geschikt blijkt, wordt geadviseerd om de opleiding hbo-bachelor Rechten te volgen.

De toelatingscommissie beoordeelt aan de hand van criteria die in de Onderwijs- en examenregeling zijn vastgelegd, of de functie en de werkomgeving geschikt zijn voor toelating tot de duale variant van de opleiding. Eventueel volgt nader onderzoek om de geschiktheid vast te stellen. Als de functie en werkomgeving onvoldoende aansluiten, wordt de student toegelaten tot de deeltijdvariant.

Tijdens het bezoek heeft het panel een aantal toelatingsdossiers ingezien. Op grond hiervan stelt het panel vast dat Hogeschool NCOI zorgvuldige procedures hanteert. Ook voor de toekenning van aangevraagde vrijstellingen zijn duidelijke werkinstructies beschikbaar. De examencommissie beoordeelt dergelijke aanvragen van geval tot geval. Het aangedragen bewijs wordt vergeleken met het cursusmateriaal en wordt beoordeeld op actualiteit en inhoudelijke overeenstemming.

Overwegingen

Het panel concludeert dat de gehanteerde toelatingseisen van vooropleiding en werkervaring in overeenstemming zijn met de wettelijke vereisen en ervoor zorgen dat het programma aansluit bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Conclusie

Voldoet

4.3 Personeel

4.3.1 Standaard 6

Het personeel is gekwalificeerd en de omvang ervan toereikend voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

Hogeschool NCOI heeft medewerkers in dienst die verantwoordelijk zijn voor de logistieke en administratieve onderwijsprocessen, voor de ontwikkeling van het onderwijs en examinering en voor de kwaliteitsbewaking. Voor de uitvoering van het onderwijs en de examinering zet de hogeschool freelance professionals in. Voor iedere rol (docent, ontwikkelaar, begeleider en beoordelaar) zijn profielen vastgelegd, inclusief het vereiste niveau van de professional. Dit profiel is de leidraad voor de selectie van de freelance professionals. Docenten zijn altijd werkzaam in het betreffende vakgebied. Zo wordt geborgd dat aspecten van de beroepspraktijk in het onderwijs worden ingebracht. Van iedere freelancer wordt verwacht dat deze zelf de vakinhoudelijke expertise op peil houdt.

Voor de opleiding Bedrijfsrecht is een kernteam verantwoordelijk, bestaande uit de kerndocent, vier kernteamleden en de opleidingsmanager. Dit kernteam is inhoudelijk verantwoordelijk voor de opleiding. Het panel heeft kennis genomen van de cv's van de betrokken professionals en heeft tijdens het bezoek gesproken met het docententeam. Uit dit gesprek bleek hun deskundigheid en betrokkenheid. Zij lichtten toe dat jaarlijks diverse (scholings)bijeenkomsten georganiseerd worden, zoals startbijeenkomsten, vakgroepoverleg, bijeenkomsten met workshops en (didactische) trainingen. De uitkomsten van periodieke evaluaties bepalen of een freelancer opnieuw voor het onderwijs wordt ingezet. Deze evaluaties zijn gebaseerd op ratings door studenten en op lesbezoeken door de afdeling Opleidingsmanagement. Ook onderling houden docenten elkaar scherp: in het vakgroepoverleg bespreken docenten onderling onderwerpen zoals het niveau van de behandelde literatuur en het omgaan met praktijkvoorbeelden. Het panel is van oordeel dat de hogeschool op deze wijze kan instaan voor de didactische en inhoudelijke kwaliteit van het ingezette personeel.

Voor de docentkwaliteit is daarnaast het opleidingsniveau relevant. Volgens het informatiedossier heeft 77 procent van de docenten een masterniveau en 23 procent een PhD. Het percentage gepromoveerden is beperkt, zo stelt het panel vast. Aan de andere kant is het panel zich ervan bewust dat in het juridische domein een promotie niet per se als een pre wordt beschouwd voor de beoordeling van inhoudelijke kwaliteit. Naar goed juridisch gebruik wordt praktijkervaring van groter belang geacht. Tijdens het bezoek vernam het panel dat er een lector wordt geworven ter vervanging van de lector die in het

informatiedossier staat vermeld, maar die inmiddels niet meer bij de opleiding is betrokken. Ook wordt een extra lid, met een juridische achtergrond, aangezocht voor de Academic Board. Dit zal naar het oordeel van het panel positief bijdragen aan de kwaliteit van de opleiding.

Uit het informatiedossier blijkt dat Hogeschool NCOI beschikt over een ruime poule van freelance professionals die voor de hbo-master bedrijfsrecht kunnen worden ingezet. Bij eventuele verhindering van een docent kan er snel een vervanger worden ingezet, waardoor uitval van lessen vrijwel niet voorkomt. Als de groep studenten toeneemt kunnen extra freelancers worden geworven. Het panel stelt vast dat de omvang van het personeel meer dan toereikend is voor de uitvoering van het programma.

Overwegingen

Op grond van de schriftelijke informatie en de gesprekken stelt het panel vast dat Hogeschool NCOI voor de hbo-master Bedrijfsrecht beschikt over voldoende deskundig personeel. Het aantal beschikbare docenten is door de inzet van freelance professionals meer dan toereikend. De kwaliteit van het personeel blijkt uit hun achtergrond en hun actieve betrokkenheid bij de beroepspraktijk. Evaluaties en intervisie (vakgroepoverleg) worden ingezet om de kwaliteit te monitoren. Als een docent niet voldoende functioneert wordt hij/zij niet meer ingezet. Het percentage gepromoveerden onder de docenten is beperkt, maar gelet op de gebruiken in het juridische wetenschapsdomein acht het panel dit geen onoverkomelijk bezwaar. De komst van een lector en een juridisch deskundig lid van de Academic Board geven het panel het vertrouwen dat de noodzakelijke kwaliteitsimpuls op het gebied van onderzoek tot stand zal komen. Alles overwegende is het panel van oordeel dat het personeel gekwalificeerd en in omvang toereikend is voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Conclusie

Voldoet

4.4 Voorzieningen

4.4.1 Standaard 7

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

De opleiding wordt verzorgd op verschillende locaties in Nederland. Volgens de gegevens van de opleiding zijn deze locaties alle voldoende uitgerust om het onderwijs te kunnen geven. De locaties hebben onder meer leslokalen met audiovisuele hulpmiddelen, catering, een goede bereikbaarheid en parkeerfaciliteiten.

Verplichte en noodzakelijke literatuur wordt uiterlijk twee weken voor de start van een masterclass ter beschikking gesteld. De studenten kunnen een abonnement op een universiteitsbibliotheek of de Koninklijke Bibliotheek (KB) nemen. De kosten daarvan kunnen eenmalig bij Hogeschool NCOI gedeclareerd worden. Via een abonnement op een universiteitsbibliotheek of de KB hebben studenten van de opleiding hbo-master Bedrijfsrecht toegang tot juridische databases als Navigator.

Hogeschool NCOI gebruikt het informatiesysteem Olympus, dat de bedrijfsprocessen ondersteunt en zorgt voor de planning en registratie. De docenten en studenten hebben toegang tot de online leeromgeving e-Connect die studiemateriaal, studie en exameninformatie en mogelijkheden tot communiceren biedt.

Overwegingen

De locaties waar de bijeenkomsten worden gehouden, beschikken over de benodigde faciliteiten. De digitale systemen zoals Olympus en e-Connect bieden de opleiding, de studenten en docenten de gewenste mogelijkheden en functioneren kennelijk naar behoren. Het panel acht toegang tot juridische databases voor de opleiding onontbeerlijk en stelt vast dat dit via het abonnement op de KB adequaat is geregeld. Het panel acht daarmee deze standaard voldoende.

Conclusie

Voldoet

4.4.2 Standaard 8

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

Studenten worden gedurende hun opleiding inhoudelijk begeleid door hun docenten en hun afstudeerbegeleider. Vakspecifieke vragen kunnen tijdens de bijeenkomsten worden gesteld, maar ook via de online leeromgeving (OLO) in e-Connect. Uit de gesprekken tijdens het bezoek bleek dat docenten goed bereikbaar zijn en dat bij hen een grote bereidwilligheid bestaat om studenten verder te helpen, ook als een student eventueel vertraging heeft opgelopen en de masterclass voor de docent formeel al is afgerond. Daarnaast is aan elke student een vaste studieadviseur gekoppeld bij wie de student terecht kan met vragen over studievoortgang, studiekeuze en –advies, studievertraging of tijdelijke onderbreking van de studie. De studieadviseur kan in e-Connect zien wanneer een student voor het laatst heeft gebruik gemaakt van de digitale leeromgeving. Zo nodig kan de studieadviseur naar aanleiding hiervan de student uitnodigen voor een studievoortgangsgesprek. Tot slot heeft elke student een praktijkbegeleider die hem/haar ondersteunt bij de uitvoering van de eindopdrachten in de bedrijfscontext. Het panel vindt de combinatie van deze drie typen begeleiders een sterk punt.

De informatievoorziening vindt plaats via het hierboven genoemde e-Connect. Deze digitale leer- en informatieomgeving heeft twee basisfuncties: informatievoorziening en een online leeromgeving. De informatievoorziening bestaat uit data, tijdstippen en locaties van lessen en examens, studievoortgangsregistratie, behaalde examens en resultatenoverzicht, reglementen en regelingen zoals de Onderwijs- en examenregeling. De online leeromgeving biedt een overzicht van de inhoud van het programma, opdrachten, ondersteunende literatuur en artikelen, informatie over de vorm en inhoud van de examens en een platform om kennis te delen met medestudenten en docenten. Het panel acht de digitale communicatievorm geschikt voor werkende studenten. Informatie is altijd beschikbaar, wat ertoe bijdraagt dat ze hun opleiding zo efficiënt mogelijk kunnen doorlopen.

Overwegingen

Het panel acht de informatievoorziening voor de studenten op niveau. De studenten kunnen in de vorm van de digitale leeromgeving e-Connect beschikken over de benodigde informatie over de opleiding.

Het panel vindt ook de studiebegeleiding naar behoren. De studenten hebben voldoende mogelijkheden om zich bij vragen van uiteenlopende aard tot docenten, scriptiebegeleiders of studieadviseurs te wenden. De praktijkbegeleider ondersteunt de studenten bij de implementatie van het geleerde in de praktijk.

Conclusie

Voldoet

4.5 Kwaliteitszorg

4.5.1 Standaard 9

De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Bevindingen

Het kwaliteitssysteem van de opleiding is volgens de informatie die het panel heeft ontvangen, conform dat van Hogeschool NCOI en gaat uit van de PDCA-cyclus. De hogeschool is gecertificeerd volgens het kwaliteitszorgsysteem ISO 9001:2008. Dit systeem bestrijkt de processen van ontwerp, ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van de opleidingen. De opleidingsmanager is verantwoordelijk voor de bewaking van de kwaliteit van de opleiding en wordt daarbij geadviseerd door de curriculumcommissie. Deze bestaat uit kern-docenten, de manager hoger onderwijs, een lid van de Academic Board, een lector (vacature) en een kwaliteitsmanager.

Om de resultaten te meten en te bewaken voert de opleiding periodieke evaluaties uit onder met name de studenten en docenten. De opleiding heeft een aantal streefdoelen opgesteld waaronder een afstudeerpercentage van 70 % binnen vier jaar (de nominale studieduur plus twee jaar) en een gemiddelde tevredenheid van studenten over de docenten en de dienstverlening van 8,0 (op een schaal van 1 tot 10).

De opleiding laat elke masterclass tweemaal per (aangeboden) masterclass door de studenten evalueren, tijdens de masterclass en na afloop daarvan. Daarnaast wordt het bijbehorende tentamen geëvalueerd. Ook de docenten evalueren de masterclass. Als de resultaten van deze evaluaties tegen zouden vallen, nemen de afdelingen die daarvoor verantwoordelijk zijn, maatregelen ter verbetering. Het opleidingsmanagement ziet daarop toe.

Bij de kwaliteitszorg zijn de verschillende stakeholders actief betrokken. De examencommissie ziet toe op de kwaliteit en het niveau van de toetsing en beoordeling. Haar taakstelling is vastgelegd in het Uitvoeringsreglement Toetsing & Examinering. Het panel acht dit reglement conform hetgeen in de WHW op dit punt is bepaald.

De studenten zijn in de vorm van formele evaluaties bij de kwaliteit van de opleiding betrokken. De opleiding beschikt niet over een opleidingscommissie maar wel over een zogenoemde opleidingsvertegenwoordiging waarin studenten hun stem kunnen laten horen.

Deze komt tweemaal per jaar bijeen. De docenten evalueren ook de door hen gegeven masterclass. Daarnaast komen de docenten tweemaal per jaar bijeen om over de opleiding als geheel van gedachten te wisselen. De Academic Board valideert de onderzoekslijnen en toetst kwaliteit en niveau van de onderzoeksoutput van lectoren. De Academic Board toetst ook door middel van steekproeven de scripties van studenten. Een jaar na afstuderen meet de opleiding de tevredenheid en de loopbaanontwikkeling van de alumni. Zoals eerder gezegd, heeft de opleiding een werkveldcommissie. Deze vergadert regulier tweemaal per jaar en adviseert de opleiding over de aansluiting op de beroepspraktijk. Het panel heeft de indruk op grond van de gesprekken tijdens het bezoek dat de kwaliteitszorg bij de hbo-master Bedrijfsrecht zeer serieus wordt genomen. Op basis van de eerste ervaringen met vijf studenten en de input van de werkveldcommissie zijn reeds aanpassingen in het programma aangebracht.

Overwegingen

De opleiding beschikt volgens het panel over een adequaat systeem voor kwaliteitszorg. Binnen dat systeem heeft de opleiding een aantal streefdoelen gesteld. De opleiding houdt met een redelijke frequentie evaluaties onder zowel studenten als docenten om hun tevredenheid over een aantal relevante aspecten van de opleiding te meten. Ook andere stakeholders worden periodiek bij de evaluatie van de opleiding betrokken. Het panel kon vaststellen dat de verkregen evaluatiegegevens actief benut worden om de opleiding te verbeteren. Op grond hiervan is het panel van oordeel dat deze standaard voldoende is.

Conclusie

Voldoet

4.6 Toetsing

4.6.1 Standaard 10

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Hogeschool NCOI heeft een visie op toetsing en examinering geformuleerd die ervan uitgaat dat het leren gestuurd wordt door de toetsing en beoordeling. De hogeschool hanteert zowel formatieve als summatieve toetsing. De uitgangspunten zijn geconcretiseerd in de Onderwijs- en examenregeling, het Uitvoeringsreglement Toetsing & Examinering en diverse handleidingen en instructies voor toetsontwikkelaars, examinatoren en beoordelaars. Er is een toetsplan opgesteld en door de examencommissie beoordeeld en goedgekeurd.

De beoordeling vindt plaats door examinatoren die door de examencommissie zijn aangewezen. Per tentamensoort worden in een profiel de vereiste competenties van de examinerator aangegeven. Deze zijn het uitgangspunt bij de werving en selectie van examinatoren. Examinatoren worden getraind en op de kwaliteit van hun beoordelingen gecontroleerd. Er worden kalibreersessies georganiseerd om de interbeoordelaarsovereenstemming voortdurend te verbeteren. De rollen van docent/begeleider en beoordelaar bij de masterclasses zijn gescheiden. Ook dit draagt bij aan de betrouwbaarheid van de beoordelingen. De scriptie wordt beoordeeld door de scriptiebegeleider en de scriptiebeoordelaar (vierogenprincipe). Bij de beoordeling worden formulieren gebruikt waarin criteria en wegingsfactoren duidelijk zijn geformuleerd, zoals het

panel tijdens het bezoek kon vaststellen. Het gebruik van toetsmatrijzen beoogt de validiteit van de toetsing te borgen. Het panel heeft de toetsmatrijzen ingezien en is van oordeel dat ze het relatieve gewicht van leerdoelen per module aangeven, maar niet sturend zijn voor het opstellen van toetsen. De toetsmatrijzen behoeven nadere uitwerking en ontwikkeling. Het panel kan inzien dat voor deze basale matrijzen is gekozen in de opstartfase van de opleiding. Het panel beveelt echter aan de ontwikkeling van de toetsmatrijzen ter hand te nemen. Studenten weten vooraf wat er bij een toets van hen wordt verwacht, doordat de leerdoelen en beoordelingswijze in e-Connect beschikbaar zijn. Het panel is van oordeel dat de beoordelingssystematiek door de hogeschool adequaat geborgd wordt.

In de hbo-master Bedrijfsrecht worden verschillende toetsvormen gebruikt. Eindopdrachten van de masterclasses nemen de vorm aan van een praktijkplan (het opstellen van een modelcontract met bijbehorende algemene voorwaarden bij de masterclass Contractenrecht), een praktijkonderzoek (bij de masterclasses Ondernemingsrecht en Insolventierecht) of een essay (bij de masterclasses Communicatie voor de Bedrijfsjurist, Intellectueel Eigendomsrecht, International Business Law en Fusie- en Overnamerecht). De masterclass Arbeidsrecht wordt afgesloten met een examencase waarbij de student schriftelijk een aantal open vragen moet beantwoorden en daarbij moet aantonen dat hij/zij de lesstof voldoende beheerst en de kennis en vaardigheden kan toepassen in een multidisciplinaire context. De onderzoekende houding van de student wordt getoetst aan de hand van de integrale opdracht aan het eind van het kernprogramma en de afstudeeropdracht (scriptie). De scriptie moet passen binnen een van de drie onderzoekslijnen (zie paragraaf 4.2.1) en relevant zijn voor de eigen beroepspraktijk. Zowel uit dit overzicht als uit het gesprek met de docenten bleek dat de opleiding bij de keuze van de toetsvorm expliciet rekening houdt met wat op het betreffende subdomein van de student verwacht wordt: een helicopterview (zoals bij Intellectueel Eigendomsrecht) of meer actuele en parate kennis (zoals bij Arbeidsrecht). Toch bevreemde het panel dat de opleiding geen expliciete kennistoetsen bevat. Volgens de examencommissie kan een kennistoets verschillende vormen aannemen: kennisreproductie of het vermogen om kennis te benutten bij de uitvoering van een opdracht. Tot nu toe heeft het kernteam bij de examencommissie niet de noodzaak van een aparte kennistoets aangegeven, maar dit onderwerp staat in de kernteamvergadering van september 2016 opnieuw op de agenda.

Overwegingen

Het panel concludeert op basis van het schriftelijke materiaal en de gesprekken met docenten en examencommissie dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing. De examencommissie ziet hierop naar behoren toe. Op onderdelen is verdere verbetering mogelijk, zoals aanscherping en ontwikkeling van de toetsmatrijzen en meer expliciete toetsing van kennis. De beoordelingsformulieren zijn goed uitgewerkt. Het panel adviseert dezelfde systematiek toe te passen bij de toetsmatrijzen en een expliciete relatie te leggen tussen beide instrumenten. Het panel is het met de docenten eens dat de halfwaardetijd van kennis per subdomein sterk verschilt en dat daarmee bij de (kennis)toetsing per masterclass rekening moet worden gehouden. Aan het kennisniveau van hbo-masterstudenten worden echter hoge eisen gesteld en het is daarom goed dit onderwerp bij de komende herziening van het toetsprogramma hernieuwd aan de orde te stellen. Het panel is van oordeel dat aan deze twee punten serieus aandacht moet worden besteed, maar acht ze niet zo zwaarwegend dat ze een voldoende oordeel voor deze standaard verhinderen. Bovendien hebben de opleiding en de betrokken docenten het panel ervan overtuigd dat ze het commentaar omtrent de kenniscomponent serieus ter hand nemen. Het systeem van toetsing is naar het oordeel van het panel voldoende.

Conclusie
Voldoet

4.7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen

4.7.1 Standaard 11

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar.

Bevindingen

Hogeschool NCOI heeft in het informatiedossier schriftelijk de garantie aan de studenten gegeven van een nominale studieduur plus twee jaar. Dit is vastgelegd in artikel 3.3 van de Onderwijs- en examenregeling. Hierdoor hebben studenten een inschrijftermijn van vier jaar. Dat geeft de studenten volgens de instelling genoeg tijd om de opleiding volledig te doorlopen en af te ronden. Het panel is het hiermee eens.

De instelling heeft de directie van de NVAO de jaarrekening ter beschikking gesteld. Daaruit heeft de NVAO afgeleid dat de instelling over de financiële middelen beschikt om de opleiding te ontwikkelen en te verzorgen.

Overwegingen

Het panel acht de afstudeergarantie naar behoren. Het panel beschouwt de financiële draagkracht van de instelling voldoende om deze opleiding te ontwikkelen en te verzorgen.

Conclusie
Voldoet

4.8 Gerealiseerde eindkwalificaties

4.8.1 Standaard 12

De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

De hbo-master Bedrijfsrecht heeft nog geen afgestudeerden. Afsluitende toetsen zijn daarom nog niet beschikbaar. Wel heeft het panel tijdens het bezoek een aantal tussentijdse toetsen kunnen inzien. Deze zijn gemaakt door de vijf studenten die aan de opleiding begonnen zijn. Het panel vindt de kwaliteit van de toetsen voldoende. De cijfers die de studenten ervoor gekregen hebben en de daarbij gegeven toelichting geven het panel het vertrouwen dat er op de juiste manier wordt beoordeeld.

Overwegingen

Bij deze standaard wordt van het panel gevraagd het gerealiseerde niveau te beoordelen aan de hand van tussentijdse en afsluitende toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. Op dit moment zijn alleen tussentijdse toetsen beschikbaar. Deze zijn van voldoende niveau en zijn op passende wijze beoordeeld. Daarom beoordeelt het panel deze standaard als voldoende.

Conclusie

Voldoet

4.9 Graad en CROHO-onderdeel

Hogeschool NCOI is voornemens de graad Master of Laws (LLM) aan afgestudeerden toe te kennen. Het panel kan hiermee instemmen: de inhoud van de opleiding bevindt zich volledig in het juridische domein. Het panel adviseert daarom de graad LLM aan de opleiding toe te kennen².

Het hbo-onderwijs kent geen aparte sector Recht zoals in het wo, omdat het onderwijs in de rechten lange tijd was voorbehouden aan de universiteiten. De hbo-bacheloropleidingen recht zijn ondergebracht in de sector Economie. Als uitvloeisel van de prestatieafspraken tussen de minister van OCW en de bekostigde instellingen wordt momenteel gesproken over een conversie van het hbo-economie-onderwijs. Dit betekent vooral dat de diversiteit van de opleidingen beperkt wordt en dat er meer eenduidigheid ontstaat. Hogeschool NCOI is bij deze besprekingen niet betrokken, omdat ze geen lid kan zijn van de Vereniging Hogescholen, die hierover met de minister het gesprek voert. De hogeschool heeft daardoor geen inzicht in de betreffende voorstellen. Zodra het overleg is afgerond zal ze in overleg met betrokken stakeholders, waaronder de NVAO, een standpunt innemen. Het panel constateert dat een juridische hbo-master nergens wordt aangeboden en dat dit een welkome aanvulling in dit domein kan zijn. Het panel heeft met name gekeken of de opleiding Bedrijfsrecht voldoende juridisch niveau heeft om in het domein recht de graad LLM te rechtvaardigen en is in dezen tot een positieve conclusie gekomen.

4.10 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding

Het panel heeft alle standaarden van het beoordelingskader voor de uitgebreide toets nieuwe opleiding als voldoende beoordeeld. Weliswaar heeft het panel bij een aantal standaarden suggesties of aanbevelingen gedaan maar deze zijn eerder bedoeld om de opleiding verder te verbeteren dan om de opleiding op die punten als onvoldoende te kwalificeren. Op grond van de overwegingen per standaard komt het panel voor de opleiding als geheel tot het oordeel voldoende.

Het panel adviseert de NVAO om positief te besluiten over de kwaliteit van de nieuwe post-initiële hbo-masteropleiding Bedrijfsrecht van Hogeschool NCOI.

² Dit is conform de clusterlijst van de NVAO per 1 september 2016 die een percentage laat zien van 85 % voor het cluster hoger juridisch onderwijs. Daarop is de toevoeging 'of Laws' aan de mastergraad van toepassing.

4.11 Aanbevelingen

In de tekst van dit rapport heeft het panel de opleiding een aantal aanbevelingen gedaan. Hieronder zijn deze vanuit een oogpunt van overzichtelijkheid samengebracht. Het panel geeft de volgende aanbevelingen aan de opleiding:

- Geef in de informatie voor aanstaande studenten specifiek aan voor welke bedrijven afgestudeerden worden opgeleid: de hbo-master bedrijfsrecht zal wel sparring partner voor het management zijn in middelgrote bedrijven, maar niet in grote, noch in kleine;
- Onderzoek hoe de inhoud van het programma verzwaard kan worden door een meer systematische koppeling tussen de eindkwalificaties en de leerdoelen per masterclass te leggen en door een sterkere internationale component;
- Houd de frequentie van het overleg met de werkveldcommissie hoog in de eerste fase van het uitrollen van de opleiding, opdat eventuele aanpassingen in het curriculum snel geïmplementeerd kunnen worden;
- Pas de toetsmatrizen aan volgens dezelfde systematiek die gebruikt wordt voor de beoordelingsformulieren en leg een expliciete relatie tussen beide instrumenten;
- Onderzoek de noodzaak van meer expliciete toetsing van kennis in het programma, rekening houdend met de verschillende eisen en kenmerken per rechtsdomein.

5 Overzicht oordelen

Onderwerp	Standaarden	Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	Voldoet
2 Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	Voldoet
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoet
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoet
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	Voldoet
3 Personeel	6. Het personeel is gekwalificeerd en de omvang ervan toereikend voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.	Voldoet
4 Voorzieningen	7. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	Voldoet
	8. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	Voldoet
5 Kwaliteitszorg	9. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	Voldoet
6 Toetsing	10. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Voldoet
7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	11. De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar.	Voldoet
8 Gerealiseerde eindkwalificaties	12. De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Voldoet
Algemene conclusie		Positief

Bijlage 1: Samenstelling panel

Mr. H.J.L.M. (Eric) van de Luytgaarden is sinds 2011 lector Recht in Europa/Recht in de Euregio aan Zuyd Hogeschool. Van 2004-2010 was hij lector aan de Hogeschool Utrecht met als leeropdracht beroepsuitoefening juridische bachelors. Daarnaast werkt hij sinds 2006 als adviseur voor het hoger onderwijs en de juridische praktijk vanuit zijn eigen onderneming Proactivelaw. Hij is voorzitter van de Vereniging van Lectoren en was plaatsvervangend Rechter (1996 – 2004). Hij heeft tien jaar in het bedrijfsleven gewerkt en is als docent verbonden aan verschillende buitenlandse universiteiten. Eric van de Luytgaarden heeft ruime ervaring met beoordelingspanels van zowel NQA, Hobeon, AeQui als de NVAO en wel in de domeinen recht, economie en social work. Hij vervult verschillende bestuursfuncties, waaronder, lid van de examencommissie van de Mediatorsfederatie Nederland, lid van de commissie van toezicht op de notariële opleidingen, lid van de examencommissie Vrije Hogeschool Nederland, lid van het kernbestuur van de European Paralegal Academie en lid van de Raad van Toezicht van de begeleidingsdienst voor vrije scholen .

Prof. A.J. (Ad) Kil is emeritus Hoogleraar Didactiek van Research door Professionals, Nyenrode Business Universiteit, Professor of Research NIMI (Chengdu, China), Visiting Professor Business Research Didactics, Kingston University London en Programmamanager Lectoraat Juridische Consequenties Privatisering Overheden, HAN. Hij heeft een Masters in Pedagogiek/Psychologie, HRM, HRD en Bedrijfskunde, PgDipl in P&O, Opleidingskunde. Hij is Director Executive Doctorate Program Nyenrode Business Universiteit. Docent/spreker op het gebied van tax, wealth management, executive reward, juridisch en toezicht. Zijn research en consultancy interesses zijn conflictmanagement, wealth management, real estate investment, professional service industry, law firm management en hoger onderwijs.

Dr. B.H.A. (Bernadette) van Leeuwen is werkzaam als adviseur/trainer op het gebied van legal management bij Liance Legal (Utrecht) en universitair docent ondernemingsrecht aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Zij verzorgt samen met een lector het vak Juridische Kwaliteitszorg en Compliance aan de master Legal Management van de Hogeschool van Amsterdam. Zij is als law consultant verbonden aan Ebben, een adviesorganisatie ter bevordering van integriteit in organisaties; zij is directeur van Stichting EMTRUST, die externe vertrouwenspersonen ter beschikking stelt aan commerciële en non profit-organisaties. In het verleden is zij werkzaam geweest als advocaat (in Rotterdam en Amsterdam, in de commerciële praktijk), als juridisch adviseur bij Coopers & Lybrand Legal Services en als bedrijfsjurist bij PwC (Amsterdam).

N.L. (Nienke) Bach Kolling BSc studeert Onderwijskunde aan de Universiteit Twente en de Opleiding tot leraar basisonderwijs aan Saxion Hogeschool. Zij was eerder voorzitter en onderwijscommissaris bij de studievereniging voor Psychologie en Onderwijskunde en lid van de opleidingscommissie. Mevrouw Bach Kolling heeft veel ervaring in het beoordelen van opleidingen en instellingen als student-lid van panels van de NVAO.

Alle panelleden hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Het panel werd bijgestaan door ir. S. (Lineke) van Bruggen en drs. G.H. (Ed) Lansink, beleidsmedewerkers NVAO, procescoördinatoren en dr. M.J.H. (Marianne) van der Weiden, secretaris.

Bijlage 2: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de locatie op 6 september 2016

Locatie: Daltonlaan 100, Utrecht

Programma:

09.00 – 09.30 uur *Ontvangst en kort vooroverleg panel (besloten)*

09.30 – 10.15 uur Sessie 1 - Gesprek vertegenwoordigers instellingsbestuur, onderwijsinstituut en opleidingsmanagement

- Mw. mr. M. (Martine) Pieters, directeur Accreditatie & Kwaliteit Hoger Onderwijs
- Mw. J. (José) Smit BBA, directeur Hoger Onderwijs
- Dhr. W.A.C. (Wouter) Hommes MSc, manager Hoger Onderwijs

10.15 – 10.30 uur *Korte pauze (besloten)*

10.30 – 11.00 uur Sessie 2 – Gesprek vertegenwoordiging werkveld

- Dhr. mr. T.B.M. (Twan) Kersten, lid werkveldcommissie
- Dhr. mr. R. (Robert) Vermeulen, lid werkveldcommissie
- Mw. mr. M. (Martine) Behrens, lid werkveldcommissie
- Mw. mr. A. (Ageeth) de Jong, lid werkveldcommissie

11.00– 11.15 uur *Korte pauze (besloten)*

11.15 – 12.15 uur Sessie 3 – Gesprek docententeam (kernteam, programma-, module- en toetsontwikkelaars

- Mw. mr. A.M. van de Kraats, opleidingsmanager Hogeschool NCOI en lid kernteam
- Dhr. mr. G.M. (Martin) Koekkoek, kerndocent, lid kernteam, docent, ontwikkelaar en (scriptie)beoordelaar
- Dhr. mr. B. (Bas) Bekenkamp, lid kernteam en docent
- Mw. mr.drs. C.C.J. (Carmen) Hartendorf, lid kernteam en ontwikkelaar
- Dhr. mr. A. (Samad) Laghmouchi, lid kernteam en docent
- Dhr. mr. E.J. (Bert) van Leeuwen, docent
- Dhr. mr.dr. P.J.J. (Peter) van der Kruit, docent en scriptiebeoordelaar
- Dhr. mr. L.H.J. (Louis) Palmen, ontwikkelaar en beoordelaar

12.15 – 13.15 uur Lunch en overleg panel (besloten)

**13.15 – 14.00 uur Sessie 4 – Gesprek vertegenwoordigers
examencommissie en kwaliteitszorgfunctionaris en
borging**

- Dhr. prof.dr. W. (Wim) van Grembergen, lid Academic Board
- Dhr. J.A.J. (Justus) van Ebbenhorst Tengbergen MBA, manager Kwaliteit en Innovatie, voorzitter centrale examencommissie en waarnemend voorzitter domein management, economie, recht en bestuurskunde
- Mw. drs. I. Kolkman, kwaliteitsmanager
- Dhr. drs. P.B.M. (Pieter) van Veen, lid examencommissie domein management, economie, recht en bestuurskunde
- Dhr. mr. H.J.C. (Herman) Poot, lid examencommissie domein management, economie, recht en bestuurskunde

14.00 – 15.15 uur Beraad panel (besloten)

15.15 uur Terugkoppeling bevindingen door panel

- Mw. mr. M. (Martine) Pieters, directeur Accreditatie & Kwaliteit Hoger Onderwijs
- Mw. J. (José) Smit BBA, directeur Hoger Onderwijs
- Dhr. W.A.C. (Wouter) Hommes MSc, manager Hoger Onderwijs
- Dhr. J.A.J. (Justus) van Ebbenhorst Tengbergen MBA, manager Kwaliteit en Innovatie, voorzitter centrale examencommissie

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatiedossier

- Informatiedossier Uitgebreide Toets Nieuwe Opleiding HBO Master Bedrijfsrecht NCOI
 - Toegang tot de online leeromgeving van de masterclasses
 - Geactualiseerde beschrijving curriculum d.d. augustus 2016
- Literatuurlijsten per masterclass

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

Nr.	Kaders en eisen vanuit NVAO	Subnr.	Onderwerp	Toelichting
1	Onderwijsbeleidsplan en toetsing	1.1	Onderwijsvisie, visie op toetsing en onderwijsorganisatie	Beleidsplan Hoger Onderwijs Hogeschool NCOI
		1.2	Onderwijs- en examenregeling (OER) behorende bij de betreffende opleiding Hogeschool NCOI 2016 - 2017	Iedere opleiding heeft een Onderwijs - en examenregeling (OER) met een generiek en een opleidingsspecifiek deel
				Opleidingsspecifiek deel OER
		1.3	Uitvoeringsreglement toetsing en examinering Hogeschool NCOI 2016-2017	
		1.4	Toelating	Formulieren toelating: • toelatingsdocument Master • aanvullende opleidingsverklaring Master • onderwijs-arbeidsovereenkomst Master
				Toelatingsdossiers - voorbeelden
		1.5	Vrijstellingen	Werkinstructie vrijstellingen
		1.6	Toetsplan	Toetsplan HBO Master Bedrijfsrecht Hogeschool NCOI cohort 2016 - 2017 inclusief overzicht leerdoelen versus eindkwalificaties
2	Onderzoek	1.7	Toetsmatrizen kernprogramma en topprogramma	
		2.1	Visie op onderzoek	
		2.2	Onderzoeksinstituut	
3	Personeel	2.3	Onderzoekslijnen	
		3.1	Personeelsbeleidsplan	Beleidsplan freelance professionals NCOI Groep

		3.2	Functieprofielen	Functieprofielen freelance professionals, betrokken bij de opleiding: • lid werkveldcommissie • kerndocent • lector • lesdocent • materiaalontwikkelaar • meelezer materiaalontwikkelaar • beoordelaar opdracht • beoordelaar mondeling • beoordelaar mondeling • afstudeerbegeleider (scriptiebegeleider en –beoordelaar) • lid examencommissie
		3.3	Freelance professionals	Begeleiding freelance professionals
		3.4	CV's freelance professionals betrokken bij de opleiding	
4	Voorzieningen		Beleidsplan voorzieningen	Beleidsplan voorzieningen NCOI Groep
5	Beleidsplan voorzieningen voor studenten met functiebeperking		Beleidsplan voorzieningen studenten met functiebeperking	Beleidsplan toegankelijkheid en studeerbaarheid voor studenten met een functiebeperking NCOI Groep
6	Kwaliteitszorg	6.1	Beleidsplan kwaliteit	Beleidsplan kwaliteitszorg NCOI Groep
		6.2	ISO	Certificaat Kwaliteitshandboek NEN-ISO-9001:2008 Uitgiftedatum 03-02-2015
		6.3	Evaluatieformulieren kern- en topprogramma	Per masterclasss evaluatieformulieren studenten en docenten Evaluatie-uitkomsten
7	Verslaglegging relevante commissies / stakeholders	7.1	Examencommissie De centrale examencommissie omvat vijf hogescholen met hierbinnen acht domeinen. De opleiding HBO Master Bedrijfsrecht van Hogeschool NCOI valt onder het domein management, economie, recht en bestuurskunde	• Notulen examencommissie domein management, economie, recht en bestuurskunde • Jaarverslagen examencommissie domein management, economie, recht en bestuurskunde • Verslaglegging vergaderingen centrale examencommissie
		7.2	Werkveld	• Notulen overleg werkveldcommissie
		7.3	Overleggen freelance professionals, betrokken bij de opleiding	• Notulen vakoverleg

		7.4	Relevante correspondentie	• Mail naar Hobéon d.d. 22 augustus 2016 reactie op vragen panel incl. overzicht opengestelde online leeromgeving • Mail NVAO d.d. 5 augustus 2016 inzake vragen vooraf van het panel
8	Handboeken en overig studiemateriaal	8.1	Gebruikte bronnen deskresearch domeinspecifiek referentiekader	In separate map met eigen inhoudsopgave
		8.2	Programmabeschrijving	
		8.3	Literatuurlijst	
		8.4	Instructie aansturing ontwikkelaars van materiaal en eindopdrachten Masterclasses	• Basisprogramma materiaalontwikkeling • Materiaal ontwikkelinstructie – snelle start • Handleiding ontwikkeling in de online leeromgeving
		8.5	Instructie examenbeoordelaars	• Beoordelingswijzer moduleopdracht • Beoordelingswijzer mondeling examen, incl. praktijkexamen • Beoordelingswijzer integrale eindopdrachten en scripties

Bijlage 4: Lijst met afkortingen

Ba	bachelor
EC	European Credits (studiepunten)
hbo	hoger beroepsonderwijs
Ma	master
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Wo	wetenschappelijk onderwijs

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op uitgebreide toetsing van de nieuwe opleiding hbo-master Bedrijfsrecht van de Hogeschool NCOI.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)
Parkstraat 28
Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG
T 31 70 312 23 00
E info@nvao.net
W www.nvao.net

Aanvraagnummer 004485